

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto din 40.—, za pol leta din 20.—, za četrt leta din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštnino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 41. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravištvu: Ljubljana, Frančiškanska ulica 41. Račun poštne hranilnice v Ljubljani štev. 11857.

List za državne nameščenice in upokojence

—n:

O reformah

Reforme! reforme! gre glas po deželi. Vseprek piše dnevno in strokovno časopisje o tem. Za kake reforme pa gre?

Predvsem moramo ugotoviti, da se izdane reforme ne bodo tikale našega ustavno-upravnega organizma, ki je s sporazumom med Srbi in Hrvati z dne 26. avgusta 1939. doživel veliko izpremembo. Kakor čujemo, bodo reforme samo gospodarsko-socialnega značaja. Spričo današnje svetovne situacije in po naravi stvari pa te reforme ne bodo take, da bi ustvarjale novo osnovno strukturo našega gospodarsko-socialnega reda, marveč v glavnem take, ki naj nam pomagajo prebresti zaradi evropske vojne povzročene težave in motnje na tem polju.

S tega vidika pa je nedvomno potrebno, da regulira poslej država ves naš izvoz in uvoz in da uvede v vsa naša industrijsko proizvodnja potrebna smotrenost in povezanost. Zato bo treba liberalistični gospodarski sistem toliko preurediti, da bo služil zlasti interesom skupnosti. Sem spada tudi ureditev delavskega vprašanja. Pri tem pa ne gre samo — da o kakih večjih reformah ne govorimo — za pravične najnižje mezde, ampak posebno še za ukrepe, da bo imel delavec stalno zaposlitev. Ker so zaradi vojnih razmer mnogi zasebni obrati zašli v težkoče, so potrebna javna dela. Da jih bo možno vršiti, je treba denarja. Da ga dobimo, bo potrebno — novih, res donosnih davkov zaenkrat ne moremo nalagati — notranje posojilo, ki bo za določene sloje morda obvezno.

Preosnovana bo uprava Narodne banke v korist države in celotne naše kreditne politike.

K najtežjim vprašanjem pa spada ta preskrba prehrane in ureditev cen življenjskim potrebščinam. Ne le pri nas, ampak tudi v drugih državah bo zaradi vremenskih nezd in uničenja po vojni letina slabša kakor lani. Poraba pa je zaradi vzdrževanja številnih

vojska večja. Kako naj najdemo potem zadovoljiv izhod!

Da ne bo prehudega pomanjkanja in kakih socialnih pretresov, bo treba sedanje odredbe izpopolniti. Zato naj višje na žitaricah in še na drugih najvažnejših živilih v vsej državi producentom (proti odškodnini) država takoj odvzame, jih porazdeli po pravilnem ključu banovinam, ki naj jih vskladišijo in potem racionalno izdajajo potrošnikom. Kar se tiče cen življenjskim potrebščinam, moremo spričo zaokroženosti našega narodnega gospodarstva v vojnem času — proizvodnja in potrošnja sta skoro uravnoteženi — postaviti za večino predmetov neke osnovne cene in prepovedati pod prettnjo najstrožjih kazni vsako podražitev.

Za izvedbo celotne akcije niso potrebne ponavljajoče se uredbe in pravilniki, ampak železno, neizprosno, diktatorsko izvajanje, ki ne upošteva nobenih sorodstvenih in prijateljskih zvez, ampak zasleduje le en cilj — interes skupnosti. Za izvajanje te akcije potrebujemo nesebičnih, poštenih mož, vpreči pa je treba tudi ves upravni aparat, ki ga je treba najprej oprostiti velikega dela jalovih statistik in pisanja o brezplodnih predmetih. Kajti to zimo in prihodnjo pomlad bo res treba »primum vivere, dein philosophare«.

Bistvo stvari ni v tem, kake reforme in uredbe dobimo (menda že s 26. avgustom 1940.), ampak v tem, ali jih bomo tudi res znali pravilno izvajati, točno in neizprosno po zasnovanem gospodarskem načrtu v edinem in izključnem interesu skupnosti.

Tu gre za začasne reforme. Glede trajnih reform našega političnega in gospodarsko-socialnega reda pa opozarjamo na študijo dr. Planinskega »Naša reformacija«, ki je izšla v »Slov. Narodu« dne 27. julija t. l. in iz katere bomo o priliki, ko nam bo to dopuščal prostor, objavili vsaj nekaj odstavkov.

telji pa po 100, 80 ozir. 50 din na mesec. Dnevničarji in pogodbeni uradniki dobivajo doklade po višini kosmate nagrade. Pri nagradi do 1000 din dobe na mesec po 100, 80 ozir. 50 din, če prejema 1001 do 1400 din, dobe po 120, 100 ozir. 70 din, pri višji nagradi pa po 150, 120 ozir. 80 din na mesec. Kdor prejema nad 2600 din nagrade na mesec, ne dobi izredne doklade.

Izredna osebna doklada gre tudi vojaškim uradnikom, ki nimajo pravice do doklade za opremo, nadalje uslužbencem ravnateljstva rečne plovbe in državnega posestva Belje in državne sladkorne tovarne na Čukarici.

Razen osebne določa uredba tudi izredno rodbinsko doklado za otroke, ki znaša 50 in na mesec. Pripada pa ta rodbinska doklada vsem aktivnim uradnikom, uradn. pripravnikom, zvanikom in služiteljem, pogobenim uradnikom in dnevničarjem, častnikom, vojaškim uradnikom, podčastnikom in godbenikom, orožniškim podčastnikom, kaplarjem, stalnim in začasnim orožnikom, enako tudi podčastnikom, kaplarjem in prostakom obmejne čete ter cestarjem — stalnim cestnim delavcem.

Izredna rodbinska doklada pripada do 16. otrokovega leta, pozneje pa samo za otroke, ki se šolajo in to najdlje do dovršenega 23. leta starosti. Če sta oče in mati v državni službi, gre ta doklada za otroke samo enemu izmed staršev.

Prednja določila veljajo tudi za uslužbenca ravnateljstva rečne plovbe, Belja in Čukarice. Veljajo pa tudi za vse državne upokojence in osebe, ki po čl. 11. uredbe št. 7550/I-40 prejema milostne oskrbnine, življenjske rente, podpore, priznanja in pomoči.

Izredna osebna in rodbinska doklada se prične izplačevati 1. septembra 1940. in se bo izplačevala, dokler ne bo tega finančni minister preklical. Kot posebna začasna oblika prejemkov ta izredna doklada ne spada med redne prejemke in se tudi ne upošteva pri določitvi pokojnine. Izplačevala se bo brez vsakršnih odbitkov za davke, za vloge v uradniški pokojninski sklad itd. Izplačuje se pa ta izredna doklada iz presežkov dohodkov državnega proračuna za leto 1940./1941.

—o—

Iz prednjih navedb o višini izredne osebne doklade je videti, da so obveljale pri sestavljanju uredbe vse tiste že tolikokrat grajene in pobijane smerice, po katerih so bile tudi doslej sestavljene vse uredbe o draginskih dokladah. V novi uredbi zato najdemo domala vse tiste, že tolikokrat navedene napake, ki se stalno ponavljajo. Predvsem je treba ugotoviti, da tudi upokojenci enako trpe zaradi draginje — zvišanja pa ti reveži niso bili deležni. Tudi je težko razumljivo, da se je nižjim kategorijam priznala tako skromna doklada, ki zlasti v III. draginskem razredu ponekod ne doseže več kot 50 din. Druga težka hiba nove uredbe je okolnost, da se ni priznala doklada za ženo, kar je soglasna dolgoletna želja vsega državnega usluž-

benstva in upokojencev brez razlike kategorije in skupine. Tudi je treba naglasiti, da je razlikovanje doklade po draginskih razredih docela neutemeljeno, saj je notorično, da je v manjših, podeželskih krajih draginja absolutno enaka, če ni še hujša od draginje po mestih. Kaj naj si tam pomaga uslužbenec z 80 ali celo 50 din poviška na mesec?

Izredna doklada je pa v celoti tako nizka, da je močno razočarala vse drž. uslužbenca in upokojence. Res je sicer, in to vsi državni uslužbenci in upokojenci lojalno priznavamo, da je država v današnjih časih v hudih stiskah in da bi bilo precej težko ustreči vsem našim res upravičenim zahtevam. Vendar pa je prav tako gotovo, da s to novo urebo naši življenjski pogoji niso bili niti za približno toliko izboljšani, kolikor to neizprosno in nujno zahteva strahotno poslabšanje našega gnotnega stanja. Po uradnih statistikah so poskočile cene v teku minulega leta povprečno že za 30% (dejansko še za mnogo več), zvišanje, ki smo ga dobili z izrednimi dokladami, pa znaša komaj 10% — in to samo v najboljših primerih, večinoma pa manj. Ni dvoma, da pri tem ne more ostati, ker je naš položaj absolutno nevzdržen in bo treba že v kratkem temeljitega izboljšanja, če naj dobesedno ne propademo. Temu zvišanju mora kar najprej slediti mnogo izdatnejše, ki bo res moglo doseči namen: ustvariti pogoje za obstanek vsega našega stanu.

Iz pojasnila finančnega ministra udarjata v oči kot posebno značilni in pomembni dve ugotovitvi: da znašajo poviški, ki jih bo treba pokriti zaradi priznanja izrednih doklad, nad 700 milijonov, to pa zato, ker je število državnega uslužbenstva in upokojencev tako veliko. Razen tega je pa važna ugotovitev, da se vlada že bavi z ureditvijo vprašanja, kaj ima ljudstvo od tega ogromnega uradniškega aparata.

Gotovo je, da bi država mogla, če bi nas bilo manj, izdatno bolje urediti naše prejemke, kakor more to ob današnjem staležu. Nič manj jasno pa tudi ni, da je število uslužbenstva pri nas preko potrebe naraslo in da se neprenehoma narašča. To se kaže v kreditih za prejemke aktivnih uslužbencev in za pokojnine. Od celotnega državnega proračuna gre že skoro polovica za osebne izdatke. To je nezdavno in docela nemogoče stanje zlasti, če pomislimo, da je naša država izrazito agrarna zemlja, ki ne prenese tolikšne obremenitve s personalnimi izdatki.

Na drugi strani pa je treba ugotoviti, da bi se ob primerni in pravični razdelitvi javnih bemen vseeno mogla še najti sredstva tudi za pravično in zadostno izboljšanje dohodkov današnjemu številu uslužbenstva.

Naša prva in poglavitna zahteva pa je in ostane, da se nam morajo zvišati plače ozir. pokojnine sorazmerno z naraslo draginjo, druga pa ni nič manj važna, da naj se namreč z najenergičnejšo akcijo prepreči nadaljnje dviganje cen, ker bo sicer kakor to sedanje izboljšanje tudi vsako prihodnje popolnoma neuspešno, če se draginja takoj ne zajezi.

Za izboljšanje našega položaja

Glas zadrugarjev

resolucijo:

Odposlanci zadrug državnih uslužbencev — zastopniki preko 180.000 zadrugarjev — državnih in samoupravnih uslužbencev, upokojencev in delavcev, včlanjenih v teh zadrugah, zbrani na skupščini Zveze nabavljajnih zadrug državnih uslužbencev, ki je zborovala v Mostarju v dneh od 27. do 29. junija leta 1940., po vsestranski proučitvi gnotnega položaja teh uslužbencev osvajajo soglasno sledečo

Stalen porast cen življenjskim in ostalim potrebščinam, ki se je občutil že pred začetkom sedanje vojne, je dosegel višino, ki v temelju ogroža gnotni položaj uslužbencev, upokojencev in delavcev. Motnje v proizvodnji in razdeljevanju dobrin, spekulacija, prikrivanje blaga, navijanje cen so pojavi, katerih posledice drž. uslužbenec

L. A.:

Priznanje izrednih doklad

Dne 1. avgusta je finančni minister v svojem ekspozéju o novih proračunskih dvanajstinah podal za tisk daljšo izjavo, v kateri je med drugim povedal tudi tole:

»V novem proračunu sem zahteval od vlade, da mi dovoli znižanje materialnih izdatkov za 20%. — Moral sem poskrbeti, da najdemo na kakršen koli način potrebna sredstva, da se končno uredijo prejemki državnih uslužbencev. Na drug način se to ni moglo doseči. Vse kar smo dobili, smo morali tudi izdati. Od 1. aprila smo morali izdati za izredne izdatke (za podpore družinam vpoklicanih obveznikov) 200 milijonov, zdaj spet nadaljnjih sto milijonov za nepričakovane izdatke. S prihranki, ki se bodo dosegli pri materialnih kreditih, bo ustvarjena rezerva, s katero bo mogoče izboljšati prejemke državnim uslužbencem. — Po uredbi o izredni dokladi bodo znašali efektivni izdatki sedem sto milijonov, za katere bomo našli kritje v prihrankih. Izredne doklade niso velike, od njih so izključeni vsi drž. uslužbenci od IV. skupine navzgor, dobivali pa jih bodo vsi do vključno V. skupine. Izredne doklade so namenjene delavcem, nižjim in srednjim kategorijam drž. uslužbencev. Za vsakega otroka bodo dobivali po 50 din mesečne izredne doklade, kar da po približnem proračunu znesek 285 milijonov. Izredne doklade za posamezne uslužbenca bodo znašale 100 do 200 din. Srednji in najnižji, ki jih je največ, dobe več, višje kategorije pa manj.

Naglasiti moram, da to povišanje ne gre v okvir prejemkov, ki se štejejo za pokojnine, kakor je tudi ta izredna doklada oproščena vseh taks in odbitkov za razne sklade in davščine. Ta doklada ne tvori sestavnega dela rednih prejemkov, temveč posebno izredno doklado, dokler bodo trajale sedanje izredne razmere. V tej zvezi moram poudariti, da spada naša država v vrsto uradniških držav, če pa pogledamo z druge strani, pa vidimo, da smo kmetijska država. Zato se moramo vprašati: kaj ima naš lačni kmetijski narod od tega aparata? Vlada se že bavi s tem, da uredi to vprašanje.

Napovedana uredba o izredni dokladi drž. uslužbencev in upokojencev je res izšla dne 2. avgusta v »Službenih novinah« (št. 175/LVIII-500).

Po ti uredbi dobe vsi aktivni državni uslužbenci, za katere velja uradniški zakon oziroma zakon o drž. prometnem osebju, poleg rednih prejemkov še posebno izredno doklado. Gre pa ta doklada samo uradnikom od X. do vštete V. položajne skupine, uradniškim pripravnikom, zvanikom, služiteljem, pogodbenim uradnikom, dnevničarjem in cestarjem, ne velja pa za uslužbenca finančne kontrole.

Uradniki X. in IX. položajne skupine dobe po krajevnih draginskih razredih po 200, 160 ozir. 100 din na mesec, uradniki VIII. do vštete V. skupine pa po 150, 120 ozir. 80 din. Uradniški pripravniki — ne glede na šolsko izobrazbo — dobe po 150, 120 ozir. 80 din, zvaniki po 120, 100, 70, služ-

ne more vzdržati niti jih njegove zadruge ne morejo preprečiti. To stanje je v prvi vrsti prizadelo najširše sloje uslužbencev in delavcev, katerih prejemki so bili itak že pred vojnimi zapletljivi izpod minima, potrebnega za življenje. Mere, ki so jih v cilju zaščite potrošnih slojev podvzeli pristojni činitelji za pobijanje spekulacije in kontrolo cen, so se pokazale kot nezadostne.

Zlasti naglašamo, da zadolževanje javnih uslužbencev pri njihovih zadrukah, privatnikih in povsod, kjer koli le morejo dobiti kredit, potreben za vzdrževanje golega življenja, iz dneva v dan vedno bolj raste. Tako stanje izpodjeda temelje njihovih zadrug in njihovih družin, to pa vodi do uničenja poslednje obrambe gospodarske neodvisnosti javnih uslužbencev. Jasno je, da taki uslužbenci ne morejo nuditi zadostne garancije za pravilno funkcioniranje državnega upravnega aparata in za pravilen obrat državnih gospodarskih podjetij, zakaj prvo kot drugo more sloneti le na zadovoljnih in gmotno zavarovanih uslužbencih in delavcih.

Te razmere so odločujočim činiteljem dobro znane; prav tako posledice,

ki jih neizbežno izzivajo. Zato pričakujemo nujno izvedbo sledečih ukrepov:

1. Povišanje prejemkov državnim in samoupravnim uslužbencem, aktivnim in upokojenim, prav tako tudi delavcem in to sorazmerno s podražitvijo živčnih in ostalih življenjskih potrebščin;

2. odobrenje brezobrestnega preduma javnim uslužbencem v višini tri-mesečnih prejemkov v svrhu izravnanja dolgov, ki so nastali zaradi nesorazmerja med njihovimi prejemki in današnjo draginjo;

3. istočasno uvedbo najstrožjih mer za učinkovito pobijanje vsakovrstne spekulacije;

4. prilagoditev državne trgovinske, valutne in splošne gospodarske politike interesom najširših slojev potrošnikov;

5. naši Zvezi naj se stavijo na razpolago potrebna denarna sredstva za pravočasno nabavo potrebne rezervne hrane neposredno pri proizvajalcih in to za potrebe organiziranih zadrugarjev in njihovih rodbin;

6. izda naj se posebna uredba o izplačevanju vlog na štednjo, ki bi veljala samo za kreditne zadruge.

Še o rodbinski dokladi

Do kdaj gre pravica do doklade za otroka maturanta

Na vprašanje, koliko časa naj se otrok dijak, ki je opravil višji tečajni izpit (maturu) na srednji šoli, smatra za rednega učenca, je finančno ministrstvo izdalo naslednje navodilo od 23. julija 1940., št. 19.036/I., ki se glasi:

»V členu 9., 1. odstavek, t. c) uredbe o osebnih in rodbinskih dokladih drž. uslužbencev št. 37.500/I-1930. in v členu 21., 1. odstavek, t. c) uredbe o osebnih in rodbinskih dokladih drž. upokojencev št. 7550/I. od 15. marca 1940., je predpisano, da za otroka, ki se šola, pripada rodbinska doklada samo za tisti čas, v katerem ga pristojno šolsko vodstvo vodi kot svojega rednega učenca. V praksi se te določbe različno razlagajo in uporabljajo v primerih, kadar je otrok kot učenec srednje šole opravil višji tečajni izpit in s tem dokončal srednješolsko izobraževanje. Nekateri nakazovalci namreč mislijo, da se rodbinska doklada za tega otroka mora izplačevati do konca šolskega leta, medtem ko drugi nakazovalci stoji na stališču, da je z opravljenim višjim tečajnim izpitom otrok dokončal svoje šolanje in da ga počenši od prvega naslednjega meseca po opravljenem izpitu ni mogoče smatrati za rednega učenca in da se izplačevanje rodbinske doklade mora ustaviti, vse dokler otrok ne nadaljuje šolanja na višji šoli.

Zaradi enotnega ravnanja glede tega vprašanja je bilo zaprošeno prosvetno ministrstvo za mišljenje. Odgovorilo je s spisom IV. št. 5106/1940., da se učenci srednjih šol po opravlje-

nem višjem tečajnem izpitu v prosvetnem ministrstvu smatrajo za redne učence vse do 31. avgusta tistega leta, to pa zato:

1. ker se po § 26. zakona o srednjih šolah šolsko leto začne 1. septembra in traja do 31. avgusta prihodnjega leta, ne pa do opravljenega izpita;

2. ker se učenci, ki so bili na višjem tečajnem izpitu zavrženi iz enega predmeta, nesporno še nadalje smatrajo za redne učence do konca šolskega leta in bi bilo nedosledno, če bi se delala razlika med njimi in njihovimi tovariši, ki so z uspehom opravili izpit;

3. ker so učenci tudi po opravljenem višjem tečajnem izpitu podvrženi še naprej šolski disciplini.

Oziraje se na spredaj navedene razloge prosvetnega ministrstva, ki jih v celoti sprejemam, se morajo določila čl. 9., odst. 1., t. c) uredbe št. 37.500/I-35 in čl. 21., odst. 1., t. c) uredbe št. 7550/I-40 uporabljati tako, da se za otroka, ki je opravil višji tečajni izpit — ob ostalih zakonskih pogojih — izplačuje rodbinska doklada do konca avgusta tistega leta, ko je izplačevanje ustaviti, dokler uživalec doklade ne predloži dokaza o tem, da otrok nadaljuje šolanje na kakvi višji šoli.

Z odločbo splošne seje od 6. avgusta 1940. št. 97.689/1940., je izrekla glavna kontrola, da soglaša s prednjim pojasnilom.

—o—

S tem ministrskim pojasnilom je torej vsaj za enkrat dokončno rešeno vprašanje, do kdaj pripada draginska doklada za otroke srednješolske dijakke, ki so opravili maturo. Doslej se je mnogokrat osporavala pravica do prejemanja te doklade za ves čas trajanja tistega šolskega leta. Tako se

je v mnogih primerih dogajalo, da so zaradi napačnega razlaganja predpisov starši izgubili doklado za otroka za en mesec ali celo za dva. Če se bodo upravna oblastva le točno držala prednjega navodila, bo ta nevarnost za prihodnje odstranjena, starši pa prejeli za otroke, kar jim gre.

Ugotovitve narodnih železničarjev

Na XXII. kongresu Združenja jugoslovanskih narodnih železničarjev in brodarjev, ki je bil dne 28. julija 1940. v Novem Sadu, so zborovalci soglasno ugotovili:

Da se v dobi, ko se po svetu vrste usodepolni dogodki, člani UJNZB na vsem svojem področju zavedajo resnosti položaja, v katerem se nahaja naša država.

Železničarji in mornarji, zlasti pa člani Združenja, se smatrajo za sestavni del jugoslovanske narodne obrambne sile in so kot taki pripravljeni na vse žrtve, potrebne za zavarovanje naših državnih meja in obrambo svobode domovine.

V teh hudih in usodnih dneh naglašamo, da kakor smo bili doslej, hočemo tudi za naprej ostati trdna opora nosilcev jugoslovanske državne misli in narodne obrambne sile.

Železničarji in mornarji izvršujejo delo najmočnejšega državnega pridobitnega podjetja in je njihova služba med vsemi drugimi službami državnih in samoupravnih uslužbencev in delav-

cev najbolj naporna, najbolj odgovorna in najbolj nevarna za življenje.

Navzlic navedenemu trdi kongres, da je gmotno stanje prometnih in mornarskih uslužbencev, zlasti pa delavcev postal nevzdržen in je rešitev istega najbolj bistven pogoj za pravilno izvrševanje navedene službe.

Zato je kongres sklenil in predlagal:

1. Gospodarsko in gmotno stanje celotnega železniškega in mornarskega osebja, delavcev in upokojencev naj se izboljša sorazmerno s povečanimi cenami vseh živčnih potrebščin in drugih življenjskih pogojev.

2. Izda naj se nov zakon o državnem prometnem osebju kakor tudi vsi pravilniki in uredbe, s katerimi naj se pravilno uredi gospodarsko - socialne in delavne razmere vsega državnega prometnega in mornarskega osebja všteti tudi delavce.

3. V korist službe in uslužbencev kakor tudi narodnega gospodarstva je, da se proračun prometnega ministrstva izvzame iz splošnega državnega proračuna.

Zahteve poštnega uradništva

Poštni uradniki, zbrani na XXII. kongresu svojega Združenja uradnikov p. t. t. stroke kraljevine Jugoslavije, ki je bil v dneh 21. do 23. julija v Nišu, so po vsestranskem obravnavanju vseh vprašanj, ki zanimajo p. t. t. stroko in osebje ugotovili:

1. Da je stanje državnega uslužbenca sploh, zlasti pa uslužbenca p. t. t. stroke, nevzdržno težko in da ogroža njegov najvitalnejši obstanek.

2. Da se uredbe, zakonski predpisi in pravilniki izdelujejo in uzakonjajo brez prejšnjega zaslusanja p. t. t. osebja preko njihovih zastopnikov iz Združenja, ki so najbolj poučeni o stvarih stroke in osebja, in da so ti predpisi večinoma v škodo stroki, osebju in splošnim koristim.

4. Da se ne obravnavajo socialna vprašanja p. t. t. uslužbencev, zlasti tista, ki se nanašajo na njegovo zdravstveno stanje, z zadostno resno pazljivostjo.

5. Da se v zvezi z današnjimi izrednimi razmerami ni preprečilo izkoriščevanje najširših konsumentskih

vrst, med katere spadajo tudi državni uslužbenci, s strani spekulacije in nekega določenega družabnega razreda, ki naglo bogati.

Na podlagi navedenega je kongres soglasno sprejel tole

resolucijo:

1. Plače državnih uslužbencev naj se kar najprej zvišajo sorazmerno z današnjo draginjo.

2. Omoženim državnim uslužbenkam naj se vrne doklada kakor tudi doklada za žene ter naj se ženi p. t. t. stroki priznajo vse pravice po njenih sposobnostih kakor moškim.

3. Uradnikom, razvrščenim po § 45/I u. z., naj se vrnejo vse pravice, ki jih jim je odvzela uredba o organizaciji ministrstva p. t. t. in naj se jim omogoči napredovanje v VI. skupino vsaj z izpiti. Prav tako naj se zamenjajo njihova dosedanja zvanja.

4. Za pokojnino in napredovanje naj se priznajo vsa dnevničarska in dninarska leta kakor tudi odpravnika

Fréd. Boutet:

Neznanec

Po kosilu so postregli s kavo v malem salonu, čigar okna so se odpirala na park z lepim drevjem. Fertine, ki se je bil dogovoril z ženo, je počakal na ta trenutek, da je zbranim gostom naznanil veliko novico.

»Dragi prijatelji, davi sem prejel pismo, ki me je silno razveselilo. Pisal mi ga je Paul Pagery, moj slavni prijatelj. Povabil sem ga, naj pride za mesec dni k nam v goste.«

Ob ti novici so povabljeni — tucat prijateljev ljubeznive nravi in prijete duha — vzkliknili drug za drugim: »Pagery pride! Veliki Pagery! Umetnik, ki je znan po vsem svetu...« In pripovedovali so različne zgodbe o njem, navajali slavne uspehe njegovega igralskega delovanja, zlasti zadnjega v »Čarovnici«, drami v verzih v petih dejanjih, o kateri je sam pisec priznal, da je njen blesteči uspeh v glavnem zaslugi igralčeva.

Fertine je znal sijajno izkazovati gostoljubnost in njegovo samoljubje hišnega gospodarja je bilo občutljivo. Z zadoščenjem se je naslajal nad živčenostjo povabljenec. Toda nadaljeval je:

»Nisem še končal: Pagery je sprejel povabilo, toda pošilja mi prošnjo, ki vam jo moram sporočiti, in najbolje bo zato, da vam preberem njegovo pismo. Tu je:

»No torej, prav, sprejem povabilo, stari moj tovariš. Z veseljem pristanem na to, da preživim svoj dopust s teboj in tvojo dražestno ženo na tem lepem gradu, kjer so

me nekoč spominjaš se tega, sprejeli še Tvoji odlični starši. Sprejemem, toda pod enim pogojem: ne boš sprejel Paula Pagerya, znanega igralca, temveč Paula Pagerya, svojega mladostnega prijatelja. Samo ta pogoj, to je vse. Oprosti mi to prošnjo, tako utrujen sem in potreben počitka... Ze več let ne poznam pravega miru... zaman sem si prizadeval. Kjerkoli sem se naselil v letovišču, ki sem si ga izbral, povsod sem, kadar sem šel mimo ljudi, slišal, kako šepetajo moje ime, in napadali so me s prošnjami vsake vrste in motili moj pokoj... Letos se hočem teh nekaj tednov, ki so mi dovoljeni, popolnoma odpočiti, uiti svojemu razburkanemu življenju in pozabiti, da so na svetu tudi gledališča.

Skoro šest mesecev sem pravkar nastopal v »Čarovnici«. Čez pet tednov moram spet na popotovanje, toda teh pet tednov hočem čisto zase, moji so... Pri Tebi, moj dragi Fertine, bom našel, o tem sem prepričan, vso odlično udobnost popolnega gostoljubja, našel bom obževanja vredni sveži okras gozdov, vrtov, žuborečih potokov, našel bom predvsem izbrano ustrežljivost prijateljstva... Toda ali mi bo dovoljeno, pozabiti, kdo sem? Se bom mogel odpočiti, ne da bi me kdo tako ali tako spominjal na gledališče? Hočeš, ponavljam Ti, če me sprejmeš, sprejeti izključno samo prijatelja in braniti njegov inkognito? To bo neprecenljiva usluga, ki mi jo boš storil. Če mi brzojaviš: »Pridi«, bom z upanjem prišel.«

»Dragi prijatelji,« je povzel Fertine in zganil pismo. »Davi sem takoj brzojavil Pageryju. Jutri zvečer bo že pri nas. Ra-

čunam na vas vse, mar ne? Sprejememo ga kakor zelo dragega prijatelja, čigar ime je pa popolnoma nepoznano. Izogibajmo se slehernega namigavanja na njegove zmagovalne uspehe, ne kažimo mu svojega občudovanja. Seveda bi bila za nas neprijetna sreča, če bi ga slišali, kako s svojim čudovitim glasom prednaša katerega izmed prizorov, kjer je bil najbolj občudovanja vreden. Naša dolžnost bo, iz ljubezni do njega, iz nagnjenja do njega, da se oropamo tega veselja. S tem, da mu bomo pustili, da se tod popolnoma odpočije, bomo skromno, toda zanesljivo pripomogli k njegovim bližnjim zmoglostim: to nam bo najlepša nagrada.«

Tem besedam so vsi povabljeni navzlic razočaranju ognjevitno pritrdili. Tako je sprejem, ki ga je dočakal veliki Pagery, docela izpolnil njegove želje. Bil je malce nezaupljiv navzlic Fertineovim zatrdilom in pripravljen, da se spusti v boj: »Prestal bom ploho slavošpevov, se podpisal v nekaj albumov in jim zvečer dvakrat ali trikrat prednašal nekaj stihov, da me bodo pustili pri miru,« si je bil dejal.

Toda Fertine ga je preprosto predstavil: »Gospod Pagery, moj dobri prijatelj.« In sprejele so ga ljubeznive vsakdanjosti, s katerimi obsipamo neznanca.

Noben slavošpev ni motil njegovega pokoja. Nihče ga ni zaprosil za najmanjši stih in nobenega albuma mu ni nihče pomolil pod nos. Srce se mu je širilo od veselosti in z nemo hvaležnostjo je stiskal gostitelju roko.

Dobrih deset dni je minilo kar najprijetneje. Priredili so dražestne izlete, za-

bave pod milim nebom in razburljive partije bridgea. Pri jedi so se pogovarjali o dežju in lepem vremenu, o politiki in sednjih graščakih. Tudi o umetnosti so govorili, toda skrbno so se ogibali prepovedanega predmeta. Za goste na gradu gledališča skratka v nobeni obliki ni bilo več.

Proti sredini drugega tedna je začel Pagery postajati mračen. Zdelo se mu je, da so gozdovi, vrtovi in žuboreči travniki izgubili v njegovih očeh vso dražest. Napovedal je, da namerava v kratkem odpotovati.

Fertine se je razburil, torej njegova gostoljubnost ni bila popolna... in to nasproti tako odličnemu prijatelju!... Vendar se ga ni upal povprašati za vzrok. Grad je kot mora tlačila velika žalost. Tedaj je prišla nova povabljenka, sestrčna gospe Fertineove, ki ji je bilo ime Gizela Norac.

Ta mlada ženska, duhovita in živahna, zapeljiva v vsakem pogledu, je kriknila od veselja, ko je izvedela, da je na gradu veliki Pagery. Fertine, ki jo je šel čakati na postajo, ji je povedal, pod kakšnim pogojem je Pagery pristal na povabilo, povedal ji je pa tudi, kako se ga polagoma polasča nerazložljivo dolgočasje.

Taka skrivnost, ki se tiče takega človeka, je podžgala Gizelo in obljubila si je, da jo razjasni.

Polne štiri dni se je z vso vmeno posvečala tej nalogi. Nato se je posvetovala s Fertineom, ki je bil ves osupel.

»Ampak, Gizela, glej no,« je dejal ves zmeden, »smrtno ga bomo užalili. Obljubil sem mu... prepričan sem že, da ga je kaka indiskretnost razkačila...«

leta, ki so po uredbi ostala nepriznana. Prav tako naj se to osebje prevede na ustrezna zvanja.

5. Država naj se pobriga, da se delavni pogoji in zdravstvene razmere p. t. t. sanirajo po najosnovnejših socialnih potrebah. Zlasti naj se poveča število osebja do staleža, ki bo onemogočal tolikšno obremenitev posameznega uslužbenca, da opravlja posameznik delo preko 2500 delavnih edinic.

6. Izdajo naj se taki ukrepi, ki bodo dejansko mogli zavarovati državne uslužbenca pred neupravičeno draginjo in špekulacijo.

7. Pri izdajanju zakonov, uredb in pravilnikov, ki se nanašajo na p. t. t. stroko in njeno osebje, naj se prizna sodelovanje temu osebju.

8. Odpravi naj se člen 47. uredbe o polaganju izpita za VI. ozir. V. skupino.

9. Končno naj se uredi nagrade za p. t. t. osebje za delo, ki ga opravlja za račun poštne hranilnice.

10. Naročnin za radio naj se p. t. t. osebje oprosti in naj se mu v socialne namene dodeli 1% te naročnine.

11. Odpravijo naj se vsi dosedanja predpisi, ki so ovirali svobodno organiziranje in medsebojno sodelovanje vseh državnih uslužbencev.

12. Potrdijo naj se napredovanja v VIII. skupino uradnikov po § 45/1 u. z., ki jih je glavna kontrola osporila z odločbo št. 29.019/40.

13. Ministrstvo p. t. t. naj takoj uzakoni pravilnik o strokovnem izobraževanju in poučevanju t. t. mehanikov, ki mu ga je predložilo Združenje, in naj se osebni proračun tehničnega osebja izvzame iz splošnega proračuna ter naj se vsem t. t. tehnikom kot najslabše plačanemu strokovnemu osebju v državi prizna tehniška službena doklada.

14. Vsi nepojasnjeni blagajniški presežki naj se vlagajo v sklad za zidanje stanovanj za p. t. t. osebje.

15. Pri direkcijah naj se odpro tečaji za uradniške pripravnike po § 45/2 in 45/1 u. z. kakor tudi za tehnično osebje.

Obleke kemično čisti, barva, plislra in ilka tovarna J O S. R E I C H.

Ob grobu zvestega tovariša

† Dr. Josip Kronvogel.

Dne 8. avgusta je nagle smrti umrl v Črmlji pri Sv. Bolfenku v Slovenskih goricah upokojeni dvorni svetnik dr. Josip Kronvogel. Pokojnik, ki je sicer že dolgo let živel stalno v Mariboru, si je kot sodnik in javni delavec pridobil veliko število prijateljev in znancev, ki so visoko cenili njegovo poštenost, njegov lepi, skladni značaj in njegovo delavnost, ki jo je ohranil do zadnjih let. Zlasti pa je bil plemeniti pokojnik znan med mariborskimi upokojenci, saj je bil dolgo vrsto let predsednik ondotnega Društva jugoslov. državnih in samoupravnih upokojencev.

Pokojnik se je rodil dne 10. januarja 1857. v Trnovcih pri Sv. Bolfenku v Slovenskih goricah in je torej dočkal častitljivo starost 83 let. Gimnazijo je dovršil v Mariboru, pravniške nauke pa v Gradcu. Ko se je posvetil sodniški službi, je bil več desetletij, skoraj polnih 30 let, sodni predstojnik pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah, nato pa v isti lastnosti pri okrajnem sodišču v Mariboru. V Mariboru, kjer je bil tudi upokojen v činu dvornega svetnika, se je po upokojitvi naselil in ostal do zadnjega telesno čil in krepak, umsko pa svež in agilen.

Pokojni dr. Josip Kronvogel je bil vse svoje življenje zaveden Slovenec, ki tega tudi v prejšnjih časih ni skrival. Tako je vzgojil tudi svoje otroke. Bil je znan kot strogo pravičen in nepristranski sodnik, vesten in prizadeven. Pa tudi izven urada in še po svoji upokojitvi je bil neutrudno delaven v

javnosti, kjer je svoje moči stavil na razpolago kot odbornik najrazličnejšim mariborskim dobrodelnim in človekoljubnim društvom. Bil je tudi generalni varuh nezakonskih otrok v Mariboru in je to častno a nevhvaležno funkcijo opravljal do zadnjega z vso resnostjo in vestnostjo tako, da je v mnogih primerih svojim varovancem lepo ugledil pot v življenje. Bil je tudi član odbora za podporo pogojno odpuščenim kaznjencem in z vso vnemo deloval tudi v tem odboru. Kot predsednik Društva jugoslov. državnih in samoupravnih upokojencev v Mariboru je mnogo storil za razvoj in napredek te organizacije, ker je znal vselej združevati veliko taktično in umerjenost z odločnostjo in smotrnim delom. Zlasti mu je šlo za prevedbo staro-upokojencev na prejemke novjših upokojencev. Na žalost v tem ni popolnoma uspel, šele zadnja uredba o zvišanju draginjskih doklad je vsaj nekaterim skupinam priznala delno enakopravnost. O tem vprašanju je napisal tudi več temeljitih člankov in jih objavil v našem listu, za katerega se je vedno zavzemal, nekaj pa tudi v dnevnikih. Udejstvoval se je zelo uspešno tudi v Kreditni zadrugi državnih uslužbencev v Mariboru, kjer je bil podpredsednik.

Z dr. Josipom Kronvoglom je omahnil v grob eden tistih danes že redkih naših tovarišev iz minule dobe, ki so vse svoje delo nesebično posvetili javnosti, predvsem svojim stanovskim tovarišem. Plemeniti pokojnik je bil v tem pogledu pravi vzor marsikomu med nami, kako je treba služiti pra-

Narahlo se je nasmehnila.

Še isti večer je nenadoma vstala iz naslonjača v salonu, kjer je pravkar pokadila orientalsko cigareto.

»Sprehodila bi se rada malo po parku,« je izjavila, »greh je ostati med štirimi zidovi, ko je noč tako lepa. Me spremite gospod Pagery?«

Zdela se mu je dražestna in z veseljem je pritrtil. Odšla sta in, ko so skozi odprto okno slišali, kako se njuni koraki oddaljujejo, je Fertine ustal.

»Le naglo!« je dejal gostom. »Vsi veste, kaj sem vam povedal. Zdaj je čas! Peljala ga bo malce naokrog in ga privedla na okroglo križišče v drevoredu.«

Vsi so šli za njim v park in kradoma v senci drevoreda in skozi košato grmičevje prišli do s peskom posutega križišča, kjer je stala kmečka klop. Tam so se poskrili po grmovju.

Kmalu so se približali koraki. Slišali so Gizelin glas:

»Ne boste mi odrekli, iskreno vas prosim za to! Da, da že vem, vaš počitek... ah, tem slabše! Kdor ima vaš genij, se mora tudi malce žrtvovati svojim oboževalcem. Nisem tako pogumna, da bi mogla živeti ob strani velikega Pageryja, ne da bi ga poprosila za vsaj malo umetnosti, lepote, ganotja... Vroče vas prosim, vsaj en prizor iz »Čarovnice...« Vaš pozdrav čisti ljubezni med čarobnimi sencami in skušnjavami začaranega gozda... Tod bi bile to res sanje!...«

Molk, nato so zaslišali drhteči Pageryjev glas: »No torej, naj bo!«

Na jasi, kamor je stopil, je vrgel klobuk na klop in se napol naslonil na ogromno hrastovo deblo. Lunin žarek mu je oblival plemeniti patetični obraz, vso njegovo postavno zunanost. Njegov glas, ki mu res ni bilo primere, se je dvignil v čisto noč in pokojna drevesa in noč, vse je postalo kakor začarano in bajna bitja so se pojavljala med drevjem. V skrivnostni senci so vznikle podobne skušnjavi, prikličanih iz temine. In nato so slišali nagovor na nedolžno ljubezen vzradoščene zaročenke.

Na slavnih ustnahn je zamrl poslednji stih. Deset sekund je ostalo vse popolnoma tiho. Nato so izbruhnili navdušeni, občudovanja prekipevajoči vzkliki priznanja skritih poslušalcev.

Pagery se je umaknil za dva koraka in se poklonil občinstvu. Ves se je tresel od razburjenja. Zbral se je spet in se zavedel, kje je. Vsi so ga obkolili, razburjeni od občudovanja, toda oklevajoči, ker so se bali njegovega srda.

»Že prav, že prav!« je zamrmral in sijal od veselja, ko jim je stiskal roke. »Dobro sem vedel, da me ne boste mogli pustiti pri miru...«

»No torej!« je Gizela šepnila Fertineu, ki je bil ves začuden in presrečen. »Razumete zdaj? Ne v gledišču, tod je pa res igral vlogo, ki presega njegove zmoglosti... edino vlogo, ki je ne zmore...«

»Katero vlogo«, je Fertine presenečen vprašal.

Narahlo se je nasmehnila.

»Vlogo preprostega neznanca.«

Tradicija jamči za kakovost!

Prosim tale zavitek! Zelo ljubim dobro belo kavo. Mati mi je rekla: Pravo Kneippovo sladno kavo dobiš samo v zavitkih s sliko in podpisom župnika Kneippa.

Kneippova
SLADNA KAVA

vični stvari nesebično in brez pričakovanja pohvale ali odlikovanj. Osebnostno izredno ljubezniv, uglajenega občevarja, v uradu vesten in resen, je bil pokojnik zvest tovariš in vzgleden stanovski delavec. Mariborsko upokojenško društvo — in vsi odnotni držav. upokojenci sploh — bodo njegovo smrt bridko občutili, saj je z njegovim imenom zvezan postanek in razvoj mari-

borske upokojenške organizacije, ki se ima prav pokojnemu dvor. svetniku dr. Josipu Kronvoglu v marsičem zahvaliti za svoje uspehe.

Zasluznemu stanovskemu organizatorju, možu pošteniaku in zvestemu našemu prijatelju — sotrudniku bo ohranil časten spomin tudi »Naš glas«.

Dr. K. D.

Vestnik

Ustavev pošiljanja lista. Uprava lista nujno prosi vse naročnike, ki so zadnji čas prejeli tiskane opomine, naj plačajo zaostalo naročnino, da svoj dolg — vsaj deloma — takoj poravnajo. Kdor bi se tudi temu vabilu ne odzval, mu bo uprava ustavila nadaljnje pošiljanje lista in ukrenila potrebne korake za izterjanje zaostanka. Prosimo prizadete, naj, plačajo svoje zaostanke vsaj v obrokih.

Izredne draginjske doklade. Ko danes premnogi naši naročniki — aktivni uslužbenci, prejmejo vsaj nekoliko zvišane prejemke, jih prosimo, naj se spomnijo tudi svojih obveznosti proti našemu listu in naj zaostanke poravnajo, obenem pa — če le zmorejo — nakažejo naročnino za »Naš glas« tudi vnaprej, vsaj do konca tega leta. Pod težo draginje in izjemnih razmer hudotrpni tudi naš list. Zato prosimo naj p. n. naročniki to uvažujejo.

Kuluk. Od prejemkov za september nam danes odtegnejo drugo polovico letošnje odkupnine za delo na samoupravnih cestah. Koliko truda in prizadevanja so vložili naša društva, da bi se končno vendarle odpravil ta davek, ki ga plačujemo samo državni uslužbenci in upokojenci ter nekateri zasebni nameščenci, pa doslej je bilo vse zaman. Tudi za naprej bomo morali plačevati to izjemno davščino, katere je oproščeno v Sloveniji vse drugo prebivalstvo. Pri tem je najbolj kuriozno to, da morajo plačevati kuluk tudi za delo popolnoma nesposobni, že nad 60 let stari državni uslužbenci in upokojenci, prav tako pa tudi državne uslužbenke in upokojenke. Kot majhna osladitev te neprijetnosti more veljati ta mesec nova izredna doklada, ki jo prejmejo aktivni uslužbenci. Upokojenci se pa tudi s tem ne morejo tolažiti.

Zvišanje poštne. Javnosti je znano, da je poštna uprava nedavno zvišala nekatere poštne pristojbine, zlasti za pošiljanje tiskovin in časopisov celo do 100 %. Tako je odslej tudi pristojbina za odpravljanje »Našega glasu« podražena za sto odstotkov. Prav tako silno se je zvišala poština za razpošiljanje tiskovin, kakor so razni opomini, čekovne položnice itd. To je za nas zopet hud gmoten udarec, ki ga bomo težko preboleli. Prosimo vse cenjene naročnike, naj to upoštevajo in naj naročnino plačujejo točno in redno, da bodo opomini nepotrebni.

Doklade in krajevni draginjski razredi. Tudi nova uredba o izredni dokladi, ki stopi z današnjim dnem v veljavo, pozna draginjske krajevne razmere enako kakor uredba o dokladah sploh in kakor to določa že § 26. u. z. Tako je tudi n. pr. za uradnike IX. in X. položajne skupine določena posebna izredna doklada v Ljubljani po 200 din na mesec, na Bledu pa le po 100 din, ker spada pač Bled v III. draginjski razred, Ljubljana pa v prvega. Takih primerov je seveda še dolga vrsta. Goto vo je, da so sloviti letoviški kraji, kakor na primer Bled, Rogaška Slatina, Dobrna, vsaj enako dragi kakor banovinska mesta in da je zlasti Bled notorično najdražji kraj v Jugoslaviji sploh. Isto bi mogli reči tudi o mnogih industrijskih, obmejnih, zdraviliških in letoviških krajih, kjer je že v normalnih razmerah draginja mnogo občutnejša kakor v mestih, uvrščenih v I. ali II. razred. Zato bi bilo edino primerno in utemeljeno, da bi se to razlikovanje draginjskih razredov čimprej sploh odpra-

vilo in bi se priznala vsem krajem doklada po sedanjem I. razredu. Seveda bi bilo pa treba hkrati tudi zvišati plače in pa draginjske in še izredne doklade.

HRANILNI IN POSOJILNI KONZORCIJ

kreditna zadruga državnih uslužbencev v Ljubljani,

javlja, da bo

v ponedeljek, 2. septembra 1940., ob 19.30 v beli dvorani hotela »Uniona« v Ljubljani

IZREDNI OBČNI ZBOR

s temle zborovalnim redom:

1. Konstituiranje občnega zbora.
2. Sprejem novih pravil po zakonu o gospodarskih zadrukah z dne 11. sept. 1937.
3. Sprejem pravilnika o spremembah obstoječih zadružnih predpisov z ozirom na prilagoditev novim pravilom.
4. Rešenje pritožb in predlogov, ki se morajo pismeno sporočiti upravnemu odboru vsaj 8 dni pred občnim zborom.
5. Slučajnosti.

★ ★ ★

Če občni zbor ob 19.30 ne bo sklepčen, bo pol ure pozneje v istih prostorih za rešitev istega zborovalnega reda nov občni zbor, ki bo sklepal veljavno ne glede na število prisotnih zadružnikov.

Znak pravilnega razumevanja. Generalna direkcija državnih železnic je sklicala komisijo organov železniške uprave z nalogom, da skupno z zastopniki železničarskih organizacij preuči in obravnava vse njihove želje in predloge. Dne 29. junija je bila prva skupna konferenca uradnih organov in zastopnikov raznih železničarskih organizacij. Zastopana so bila: UJNZB, Združenje železniških uradnikov, ter društva strojevodij, kurjačev, vozniških preglednikov, voznega in manevrskega osebja ter železniških delavcev, včlanjenih v zagrebškem Hrvatskem radničnem savezu. Prvi poskus skupnega obravnavanja zadev, ki se tičejo osebja državnih železnic, je popolnoma uspel in so se na zborovanju vsa aktualna vprašanja temeljito obravnavala. Važnejše je pa še dejstvo, da je železniška uprava končno le uvidela potrebo sodelovanja z uslužbenskimi organizacijami, kar le more koristiti uspešnemu delu in razvitku železničarske službe sploh. Želeti bi bilo, da tudi v drugih resorih prodre enako pravilo razumevanje koristi in potreb službe.

Reorganizacija poštne stroke. Pri pošt-ni direkcijah so bila na podlagi določil nove uredbe o organizaciji poštne ministristva vzpostavljena mesta pomočnika direktorja in poverjenikov, ki izvršujejo revizije podrejenih pošt, in ki so se doslej imenovali inspektorji. Tudi v Ljubljani je bil imenovan pomočnik poštne direktorja v III/2 skupini in dva poverjenika v IV/1 skupini.

Zvišanje prosvetnega proračuna. Osebnostni izdatki prosvetnega ministrstva so se v novem proračunu za čas do 31. marca 1941. zvišali za preko 96 milijonov dinarjev. Ti izdatki so namenjeni za službene prejemke 150 novo nastavljenih gimnazij-skih suplentov, 150 učiteljev meščanskih šol in približno 300 novih ljudskošolskih učiteljev.

Pozor na stare kovance! Dne 16. avgusta so prišli iz prometa stari kovani novci po 2 din in po 50 par, s koncem avgusta pa so izgubili značaj zakonitega plačilnega

sredstva tudi stari srebrni kovanci po 10 dinarjev. Zamenjati jih je mogoče še v roku 6 mesecev pri državnih blaginjah.

Pomembna odredba. Ban dravske banovine je izdal odredbo, da smejo vsi državni in banovinski uradniki in uslužbenci, ki so člani gasilskih društev, zapustiti službo, če nastane sila in kliče društvo na sodelovanje, ne da bi si za to morali prej izposlovati dovoljenje neposrednega predstojnika. Svoj izostanek iz službe pa morajo naknadno takoj opravičiti predstojniku.

Iz organizacij

Zborovanje monopolskih uradnikov. V soboto dne 7. septembra bo v Beogradu VIII. redni občni zbor Združenja monopolskih uradnikov. Zborovanje bo v dvorani francoskega kluba v Ratniškem domu. Monopolskim uradnikom sta dovoljena dva dni odmora z najpotrebnejšim časom za potovanje na občni zbor v Beograd in nazaj. Združenje prizna delegatom poverjeništev polovico vozne tretjega razreda potniškega vlaka in dnevnic po 50 dinarjev za dva dni bivanja v Beogradu.

Monopolisti uradniki so se umaknili. Združenje monopolskih uradnikov je potem, ko je sprejelo poročilo o seji 21 organizacij drž. uslužbencev v Beogradu, na kateri je prišlo do končnega razcepa oddotnega akcijskega odbora, sklenilo, da začasno ne bo sodelovalo z nobenim od obeh odborov, dokler se položaj ne bo spremenil tako, da bo mogoče Združenju monopolskih uradnikov spet udeleževati se skupnega stanovskega dela.

Sprememba imena organizacije. Na prošnjo zagrebške »Potporne zadruge javnih namještenikov i umirovljenikov« je oddotno bansko oblastvo dovolilo navedeni organizaciji, da si nadene spet svoje prvotno ime »Savez javnih namještenikov«, kakor se je imenovala ob ustanovitvi leta 1919., dokler ni morala zaradi predpisov § 76. uradn. zakona spremeniti imena. Kakor doslej, združuje navedeno društvo tudi poslej vse državne in samoupravne aktivne in upokojene uslužbence.

Slovanska železničarska liga. Zaradi vojne in njenih posledic je delo v Ligi slovanskih narodnih železničarjev in brodarjev skoraj prenehalo. Jugoslovanska sekcija je nadaljevala sodelovanje z Bolgari in je imela z njimi konec junija v Beogradu skupno sejo. Na njej so sklenili, da se nadaljuje delo za boljše zblizanje obeh bratskih narodov, zlasti železniških uslužbencev.

Upokojenec

Vsem prijateljem lista »Naš glas«. Pod tem naslovom je »Mariborski upokojenec« objavil naš poziv, ki smo ga nedavno naslovili na vse državne uslužbence ob zvišanju tiskarskih stroškov. Pozivu dostavlja navedeni list, da odbor mariborskega upokojenskega društva iskreno prosi vse društvene člane in želi, da se po svoji zmoglosti odzovejo temu tovariškemu apelu!

Zastopniki upokojencev v Beogradu. Kakor poroča somborska »Naša reč«, je bilo dne 14. avgusta v Beogradu odposlano vseh banovinskih upokojenskih društev in obiskalo finančno ministrstvo, kjer je predložilo zahtevo, naj se spremeni in dopolni zadnja uredba o dokladah državnih upokojencev in naj se prejemki upokojencem za toliko zvišajo, da bodo ustrezali današnji druginji. Ker je bil finančni minister odsoten, je odposlanec sprejel tedanji gradbeni minister, g. dr. Krek, ki jim je povedal, da je osnutek zakona o zvišanju aktivnih in upokojenskih prejemkov že gotov. Še istega dne so odposlanci obiskali tudi dr. Kreka kot gradbenega ministra in ga prosili, naj se za upokojence odpravi plačevanje kuluka, če pa že ne za vse, naj se vsaj upokojenci, stari nad 55 let, oproste tega plačevanja. Gospod minister je uvidel upravičenost zahteve in obljubil, da bo stvar rešil v zadovoljstvo upokojencev. Zastopniki so ga nadalje zaprosili, naj v ministrskem svetu podpira prošnjo upokojencev, da se tudi njim prizna izredna doklada, ki so jo prejeli aktivni

uslužbenci, in da naj se odpravi 1% izredni doprinos k uslužbenskemu davku. Gradbeni minister je obljubil svojo polno podporo. — Prav tako je dne 15. avgusta g. dr. Budisavljevič izjavil odposlancem upokojencev, da ima kot minister za socialno politiko dolžnost, podpirati vse upravičene prošnje socialnega značaja. — K temu pristavljamo, da tudi zagrebški »Umirovljenik« poroča, da je oddotno upokojensko društvo prejelo od fin. ministrstva dopis, v katerem je med drugim tudi obvestilo, »da se zdaj pripravlja načrt uredbe o spremembi zakonskih predpisov, ki se nanašajo na doklade drž. upokojencev«. Po tem bi torej bilo pričakovati spremembo zadnje uredbe M. s. št. 319 od 8. marca 1940., s katero so bile zadnjikrat deloma za nekoliko zvišane doklade upokojencem.

Hranite čekovne odrezke! Vse upokojence, ki so prejeli od finančne direkcije, ki jim izplačuje pokojninske prejemke, izplačilne knjižice za primer vojske ali mobilizacije, opozarjamo, naj vselej shranijo čekovne odrezke nakaznic, s katerimi so prejeli svojo pokojnino. V izplačilnih knjižicah so namreč navedeni njihovi prejemki po stanju z dne 1. novembra 1939., in so torej v marsikaterih primerih drugačni zlasti nižji, kakor so današnji prejemki. Višina zadnjih pokojninskih prejemkov bi se, če bi prišlo do tega, da bo kdaj treba uporabiti te vojne izplačilne knjižice, mogla ugotoviti samo po zadnjem čekovnem odrezku. Zato naj vsakdo hrani zadnji odrezek vsaj po en mesec.

† Dr. Josipu Kronvoglu v slovo*

Turobni glasovi zvonov cerkve Sv. Bolfenka v Slov. goricah, v tem idiličnem kotičku naše prelepe slovenske zemlje, so dne 10. avgusta 1940. spremljali našega draga društvenega predsednika, sodnega dvornega svetnika v p. dr. Josipa Kronvogla, na njegovi zadnji poti na tiho pokopališče pri Sv. Bolfenku.

Peli so žalostinko zaradi izgube vernega farana, predobrega in skrbnega očeta, moža plemenitega srca, vzornega gospodarja, človekoljuba in vzglednega Slovence.

Društvo jugoslov. državnih in samoupravnih upokojencev v Mariboru žaluje nad izgubo svojega predsednika, ki je vzorno vodil to društvo od njegove ustanovitve l. 1935. do svoje prerane smrti. Izgubilo je svojega ljubelega društvenega »ateka«, nestorja društvenih članov, predsednika, ki si je s konciliantnim nastopom in kremenitim značajem pridobil simpatije in visoko spoštovanje ne le društvenih članov, ampak vse javnosti. V naši organizaciji, ki ji je bil z vsem srcem vdan, je neutrudno deloval v korist upokojencev, zlasti pa se je zavzemal v društvu, v spomenicah in člankih v strokovnem časopisu za izboljšanje položaja staroupokojencev, ker je na lastni koži čutil vse krivice, katere so se le-tim do zadnjega časa godile zaradi zapostavljanja v moralnem, zlasti pa v gmotnem pogledu. Zal je delni uspeh teh prizadevanj le kratek čas užival.

Njegovo prepričanje je bilo, da je le v vzornih upokojenskih organizacijah, v nesebičnem in vztrajnem delu, v složnosti in medsebojnem razumevanju zajamčen uspeh, in to svojo vodilno misel je prenesel na mariborsko upoko. društvo, ki deluje po njegovih navodilih in zaradi tega uživa zaupanje vsega članstva. Društvo mariborskih upokojencev bo svojemu dragemu predsedniku ohranilo trajen in hvaležen spomin!

Dr. Kronvogel se je rodil leta 1857. pri Sv. Bolfenku, neizmerno je ljubil očetovo grudo ter si je le želel, ohraniti jo svojem. Tja se je zatekal, da se odpočije od napornega duševnega dela in da tam črpa nove moči za nadaljnji trud za družino, prijatelje in za ves upokojenski stan.

Mnogo je ljudi v šentlenarškem okraju, ki so mu kot dolgoletnemu sodniku hvaležni za njegovo nad vse objektivno delovanje in dobre nasvete, mnogo je nezakonskih mater in otrok v mariborskem okrožju, katerih bridko usodo je kot generalni varuh s svojim človekoljubjem olajšal.

Kako priljubljen in visoko spoštovan je bil, je pričala velika množica udeležencev pogreba iz okraja in iz Maribora, obilno krasno cvetje na pokojnikovi krsti pa je dajalo izraza iskrene ljubezni do blagega človekoljuba.

Ob odprtem grobu so se od pokojnika poslovili: njegov ožji prijatelj dekan g. Gomilšek, njegov naslednik na sodišču, okr. sodnik pri Sv. Lenartu, g. Ilanik, dalje g. podpolkovnik v pok. Cvirn iz Maribora v imenu mariborske kreditne zadruge drž. nameščencev, ki so v izbranih besedah povečevali vrline in delovanje blagega rodoljuba.

* Že po zaključku redakcije lista smo iz Maribora prejeli še ta članek, ki ga z veseljem objavljamo; op. ur.

V imenu našega društva se je od predsednika poslovil poslevoedeči I. podpredsednik g. Vrtnjak, ki se je blagopokojnemu zahvalil za njegovo vzgledno udeležbo v društvu, ki bo ostalo za vedno vsem v svetlem spominu. Izrekel je iskreno sožalje užalošeni družini in je obljubil, da bo naše društvo po intencijah nepozabnega predsednika nadaljevalo njegovo plodonosno delo v korist upokojenskega stanu.

Naj počiva v miru v svojem rojstnem kraju, na tihem pokopališču pri Sv. Bolfenku, trajen in hvaležen spomin nanj pa ostane kakor vklesan v srca članov Društva mariborskih upokojencev!

Ivan Koudelka, društveni tajnik.

Orožniški upokojenec

Vestnik Društva orožniških upokojencev za Jugoslavijo s sedežem v Ljubljani.

Društvo ima svoj redni letni občni zbor dne 8. septembra ob 14.30 v vrtni verandi restavracije »Novi Svet« v Ljubljani.

Vse stanovske tovariše iz Ljubljane in okolice naprošamo, da se občnega zbora gotovo udeležijo, ker je na dnevnem redu vprašanje, ki se tiče prav vsch orožniških upokojencev brez ozira na to, kdaj in po katerih predpisih so bili upokojeni.

Društvo orožniških upokojencev za Jugoslavijo.
Lipoglavšek, t. č. predsednik.

Nove knjige

S. Sušec: »Takse«. III. zbirka dodatkov. Pravkar je izšla na 76 strah tretja zbirka dodatkov z vsemi spremembami taksnega zakona in pravilnikov, z novimi razpisi in drugimi pripombami k knjigi »Takse«, ki jo je leta 1936. izdal upokojeni načelnik fin. oddelka Štefan Sušec. Zaradi sprememb je doslej moral izdati že dve zbirki dodatkov in sicer leta 1937., nato pa leta 1938. Z lanskim finančnim zakonom in kasnejšimi uredbami o spremembah taksnega zakona in zakona o sodnih taksah je bila pa vnovič predručena dolga vrsta važnih taksnih predpisov. Zato je bilo neobhodno treba zbrati in izdati vse te nove spremembe in z njimi ter najnovejšimi razpisi fin. ministrstva izpopolniti knjigo »Takse«. Tudi ta tretja zbirka je urejena tako, da je tiskana večinoma samo na eni strani, da je mogoče posamezne liste izrezati in nalepiti v knjigo na ustreznih mestih. Upoštevane so tudi že spremembe, ki jih vsebuje uredba o proračunskih dvanajstih za čas od avgusta 1940. do aprila 1941. Tako obsega ta knjižica vse spremembe do srede avgusta 1940. in je z njo Suščeva knjiga spet popolnoma aktualna in v celoti veljavna. — Izdajatelj je »Taksam« z vsemi tremi zbirkami dodatkov za nove naročnike znižal ceno na 200 dinarjev, brez poštne. Sama III. zbirka dodatkov pa stane brez poštne 28 dinarjev in se naroča pri izdajatelju načelniku Štefanu Sušcu v Ljubljani, Beethovnova ulica, ali pa pri tiskarni »Merkur«, d. d. v Ljubljani, Gregorčičeva cesta. Knjižico, ki je lastnikom Suščevih »Taks« neobhodno potrebna, priporočamo vsem, ki imajo posla s taksami.

Rabite pisarniške potrebščine, pisemski papir, svinčnike, nalivna peresa, avtomatične svinčnike, obrnite se do KNJIGARNE UČITELJSKE TISKARNE V LJUBLJANI. Če Vam je priročneje, pojdite v njeno PODRUŽNICO V MARIBORU ALI CELJU.

Poravnajte naročnino!

Kupujte svoje potrebščine pri tvrdkah ki inserirajo v »NAŠEM GLASU«

Manufakturna trgovina
FABIANI & JURJOVEC
LJUBLJANA — STRITARJEVA ULICA 5

Priporoča svojo veliko izbiro volnenega blaga za gospode in dame. Belo blago za različno perilo v poljubni širini. Krasna zaloga zastorov in pregrog. (Pliš, tapestri itd.) — Puh perje, kapok, volna, žima, vedno v zalogi. Blago je iz prvovrstnih angleških in čeških tovarn. Državnim nameščencem proti takojšnjemu plačilu 10% popusta.

Kralj. dvorni dobavitelj
ANTON VERBIČ
LJUBLJANA DELIKATESE
Skrbna postrežba! SPECERIJA
Telef. 2673
Najnižje cene Sveže blago!

KROJAŠKI ATELJE
Fran Iglič
LJUBLJANA - PRAŽAKOVA ULICA
Uradnikom znaten popust na obroke.

Izdeluje se za dame in gospode po najnovejših krojih. Lastna zaloga modnega blaga.

HRANILNI IN POSOJILNI KONZORCIJ

Kreditna zadruga državnih uslužbencev v Ljubljani, Gajeva ulica št. 9 — v lastni hiši

Najstarejša kreditna zadruga v Jugoslaviji, ustanovljena leta 1874. Poštni čekovni račun št. 10.681. Telefon št. 3413. Posojila do Din 10.000.— vsem javnim nameščencem po 7% proti zaznambi na plačo na prvem mestu in poroštvo.

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin, r. z. z. o. z.

Ljubljana, Vodnikov trg št. 5 • Telefon št. 4421

DRŽAVNI USLUŽBENCI! Vaša nakupovalnica mora biti edino zadruga prodajalna. V zalogi ima vedno sveže specerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga. Na zalogi ima vsakovrsten porcelan, emajlirano kuhinjsko posodo, jedilni pribor, ki ne rjavi itd.

Širite zadržno misel med svojimi tovariši!